

Bądź czujna onkologicznie – profilaktyka nowotworów

Rak piersi to najczęściej występujący nowotwór złośliwy u kobiet. Z kolei rak szyjki macicy stanowi ponad 10% nowotworów, na które zapadają kobiety w Polsce. Mimo że na wczesnym etapie przebiegają bezobjawowo, pierwsze zmiany można łatwo wykryć. Wystarczą regularne wykonywane badania profilaktyczne – mammografia i cytologia. Od 1 listopada korzysta z nich więcej kobiet.

Eksperci: profilaktyka jest bronią XXI wieku w walce z rakiem

Zmiany nowotworowe wykryte na wczesnym etapie dają szansę na wyleczenie, dlatego tak ważne są regularne badania profilaktyczne.

– Tylko w 20 proc. przypadków chorobę rozpoznaje się we wczesnym stadium zaawansowania, kiedy szanse na jej wyleczenie są bardzo duże – podkreśla Ewa Maciejewska, prezeska Stowarzyszenia Łódzki Klub Amazonka – nie ma wątpliwości, że profilaktyka jest „bronią XXI wieku” i w tym kierunku powinniśmy podążać, dlatego zachęcam do mammografii – dodaje

– Rak szyjki macicy jest chorobą, którą możemy wykryć z łatwością we wczesnej fazie rozwoju dzięki programom profilaktycznym. One ratują życie – zaznacza prof. Mariusz Bidziński, konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej.

Od 1 listopada 2023 r. profilaktyczną mammografię na NFZ mogą zrobić panie w wieku 45 – 74 lata. Dzięki tej zmianie z programu profilaktycznego raka piersi korzysta jeszcze więcej kobiet. Do tej pory bezpłatna mammografia była dostępna dla pań w wieku 50 – 69 lat.

Zmiany dotyczą również programu profilaktyki raka szyjki macicy. Do tej pory korzystały z niego panie w wieku 25-59 lat. Od 1 listopada 2023 r. program obejmuje kobiety od 25. do 64. roku życia.

Dlaczego profilaktyka raka piersi

Rak piersi to najczęściej występujący nowotwór złośliwy u kobiet i stanowi około 22% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe u Polek. Rak piersi występuje częściej po menopauzie, a ryzyko zachorowania wzrasta po 50. roku życia. Najlepszym sposobem wczesnego wykrycia nieprawidłowych zmian w piersi, jest mammografia – badanie bezpieczne i bezbolesne. Każda kobieta powinna się poddać mammografii co dwa lata, jeśli lekarz nie zaleci inaczej. Rak piersi wcześniej wykryty jest niemal w 100% uleczalny.

W ramach etapu podstawowego programu wykonywana jest mammografia, a w przypadku wystąpienia niepokojących zmian, pacjentka kierowana jest na dalszą diagnostykę do etapu pogłębionej diagnostyki programu.

W ramach porady lekarskiej w etapie pogłębionej diagnostyki programu lekarz w zależności od wskazań medycznych decyduje, czy pacjentce należy wykonać mammografię uzupełniającą i/lub USG piersi, biopsję cienkoigłową bądź gruboigłową.

Kobiety, u których rozpoznano raka piersi lub inne schorzenie wymagające leczenia specjalistycznego, zostają skierowane do dalszej diagnostyki poza programem.

Dla kogo program

Program profilaktyczny skierowany jest do grupy kobiet najbardziej zagrożonych rakiem piersi – w wieku od 45 do 74 lat:

- które przez ostatnie dwa lata nie miały wykonywanej mammografii;
- otrzymały w ramach realizacji programu pisemne wskazanie do wykonania ponownego badania mammograficznego po upływie 12 miesięcy.

Ministerstwo
Zdrowia

NFZ
Narodowy Fundusz Zdrowia

MAMMOGRAFIA I CYTOLOGIA WAŻNE ZMIANY W PROGRAMACH PROFILAKTYCZNYCH NA NFZ OD 1 LISTOPADA

Programem nie mogą być objęte kobiety, u których już wcześniej zdiagnozowano zmiany nowotworowe o charakterze złośliwym w piersi.

Jak skorzystać z badań

Bezpłatne badania mammograficzne w ramach programu można wykonać w zakładach opieki zdrowotnej, które podpisały z NFZ umowę na realizację programu. Wystarczy zgłosić się osobiście lub umówić na wizytę telefonicznie. Skierowanie nie jest potrzebne. Z badań mogą korzystać wszystkie ubezpieczone w NFZ kobiety, które mieszczą się w grupie wiekowej i nie wykonywały mammografii w ciągu ostatnich dwóch lat. Kobiety, które nie kwalifikują się do objęcia programem profilaktycznym, mogą również wykonać mammografię lub USG piersi na podstawie skierowania wydanego przez lekarza specjalistę (ginekolog, onkolog) w miejscu wyłączone wskazanym przez specjalistę.

Profilaktyka raka szyjki macicy

W Polsce co roku na raka szyjki macicy zapada 4 000 kobiet (10 dziennie!), a połowa z nich umiera, bo zbyt późno zgłosiły się do lekarza. Rak szyjki macicy jest bardzo podstępny i w pierwszym okresie przebiega bez niepokojących objawów. Jego rozpoznanie jest możliwe tylko dzięki cytologii. To bezpieczne i bezbolesne badanie, które pozwala na wykrycie nie tylko wczesnych postaci tego nowotworu, ale także stanów, które nieleczone mogą doprowadzić do jego powstania. Każda kobieta powinna wykonywać cytologię co trzy lata, jeśli lekarz nie zaleci inaczej. Wczesne wykrycie raka szyjki macicy gwarantuje niemal 100% skuteczności wyleczenia.

Jakie badania w ramach programu

W ramach etapu podstawowego programu wykonywane jest badanie cytologiczne, a w przypadku stwierdzenia niepoko-

jących zmian, pacjentka kierowana jest na dalszą diagnostykę do etapu pogłębionej diagnostyki programu.

W ramach etapu pogłębionej diagnostyki programu wykonywane jest badanie kolposkopowe, a w przypadku zaistnienia wskazań do weryfikacji uzyskanego obrazu kolposkopowego – pobranie celowanych wycinków do badania histopatologicznego.

Kobiety, u których rozpoznano raka szyjki macicy lub inne schorzenia wymagające leczenia specjalistycznego, zostają skierowane do dalszej diagnostyki poza programem.

Dla kogo program

Program profilaktyczny skierowany jest do grupy kobiet najbardziej zagrożonych rakiem szyjki macicy w wieku od 25 do 64 lat, które w ciągu ostatnich trzech lat nie miały wykonywanego badania cytologicznego lub posiadają wskazania do wykonania badania cytologicznego co 12 miesięcy obciążonych czynnikami ryzyka (zakażonych wirusem HIV, przyjmujących leki immunosupresyjne, zakażonych HPV – typem wysokiego ryzyka).

Jak skorzystać z badań

Bezpłatne badania cytologiczne można wykonać w zakładach opieki zdrowotnej, które podpisały z NFZ umowę na realizację programu (każda poradnia ginekologiczna, która ma umowę z NFZ). Wystarczy zgłosić się osobiście lub umówić na wizytę telefonicznie. Skierowanie nie jest potrzebne.

Z badań mogą korzystać wszystkie ubezpieczone w NFZ kobiety, które mieszczą się w grupie wiekowej i nie wykonywały cytologii w ciągu ostatnich trzech lat (również te, które nie otrzymały imiennego zaproszenia). Jeśli kobieta nie mieści się w grupie wiekowej, również może skorzystać z bezpłatnej cytologii w ramach ubezpieczenia w NFZ.

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

ul. Kossutha 13 40-844 Katowice

www.nfz-katowice.pl

www.nfz.gov.pl

Telefoniczna Informacja Pacjenta

800 190 590